

késnélküli
EAL

váló por
ország területén
ienia

ból a legjobban
beretváló szer,
nem marja és
vakodjunk az
utáztatóktól
IDEAL
a valódi.

odrasz
nand 30.
Glanzman
Voda 40.

galmi
2 sz.
elék

öngy
legol-
ánat-
ycim:
n 282.

nk
az
ya
dz

nişoara
ttei
nei

- és
i

rton
24.
kelező telep.

57

zsika
d in and
14. szám
házába

risi, bécsi
agai.

filckala-
den szín-

Szerkesztőség kiadó-
i hivatal és nyomda
Cluj-Kolozsvár, St. Bar-
bás utca (Brassai-utca)
Telefon: Szerb-
nyelvű kiadóhiva-
ly: N. Sz.

Szerkesztők kizárólag a
szerkesztőséghez cím-
ezkednek. Kéziratokat nem
adunk vissza.

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK Romániában	
Egész évre	850
Félévre	460
Negyedévre	240
Egy hónapra	85
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 4 lei	
Bukarestben	5.-

Csehszlovákiában	
Egy hónapra	ck 55.-
Egy szám	1-50

1925 október 27 Kedd;

Cluj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 245 szám

5686. Marchesvan 9

Az anyasziv parlamentje

Elmult barbárkorok idején az állami erőszakon alapuló közvélemény akkor helyezett baberkoszorút az anyák homlokára, ha azok nem könnyezték meg fiaiknak a harctéren való elpusztulását. A görög legendák szerint a hellén anya fiának harcaindulása előtt pajzsot adott a kezébe és a következő szavakkal küldte a csatába: „ezzel, vagy ezen.” Az anyaszivnek ez a nyílt megcsufolása korunk őszintébb levegőjében már nem szokásos. A mai anyák, akik öntudatosabb nevelésben részesültek, akiknek alkalmuk van beletekinteni a férfiak gonosz politikájába, egészen másképp látják a dolgokat és szívükben öntudatos ellentmondás alakul ki minden ellen, ami igazságtalanság, elnyomás és durva becselenség. Bizonyos, hogy ha a nők vennék kezükbe az országok kormányzását, akkor sem lenne minden rendjén, de mindenesetre kevesebb gyűlölködés, több melegség és szeretet irányítaná a cselekvéseket. Az anyasziv érzései internacionális természetűek, az anyák a szeretet és az élet megbecsülésének internacionalizmusának hívei, ami természetes is, hiszen ők állanak legközelebb az élet mélységeihez, ahhoz a forráshoz, amelyből az élet maradandósága és megújulása fakad.

S ha a szeretetben nem is volna egyek a világ anyái, a fájdalomban, amely ma az egész világra rászakadt, egyé kell, hogy forrjanak. Üzletes politikusok, durvalelkű félkez-kalmárok kezének szorításától fuldoklik az egész világ, a kultura szépségei elhervadóban vannak, a nyomoruság jajszavai az eget ostromolják. Ott, ahol egyébként a békének minden lehetősége megvolna, ahol egymás megértésére sorakoznának a szívek, ott is felüti fejét az üzlet s a „divida et impera” jel-szavával taszítja mélységbe a jövőndő élet várományosait. Felekezeti, faji, nemzeti gyűlölségek fertőzik meg a mindenki számára egyformán üdítő belélegzésre szánt levegőt s a harcban, melyet elnyomott és elnyomó férfiak vivnak egymással, a gyermekek és anyák kétségbeesztő és kétségbeesett kiáltásait örli az idő. A beletörődés és a vak bosszuvágy dissharmóniájából egyedül az anyasziv hangját halljuk diadalmosan kicsendülni.

Anyasziv megrázó hangjai egyetlen sóhajtásba olvadtak össze és Cantacuzino hercegnő hívó szavára Bukarestbe összegyülekeztek a szász, a magyar, a zsidó anyák, hogy közös megbeszélésen értessek meg a román anyákkal azokat a szörnyű igazságtalanságokat, melyeket a férfiak gonoszsága, a politika önzése zudított a kisebbségi anyák és gyermekek lelkére. Az anyasziv parlamentjét, a legnemesebb és leg-hivatottabb parlamentet láttuk ülésezni Bukarestben, amelynek őszinte hangjaiból, egymásra talált kézfogásaiból egy jobb jövőndő lehetőségeit olvassuk ki. Nyugodtan megállapíthatjuk, hogy a politikusok ígéretei helyett s a különböző pártok versengéseivel szemben sokkal több reményt fűzünk a kisebbségi és többségi anyák együttes akciójától, amely arra irányul, hogy kisebbségi anyák és gyermekek sikeresen pokollá varázssolt életét a megértés szelleme enyhítse meg. Minden okunk megvan arra, hogy Cantacuzino hercegnő és a többi nemeslelkű román anyák őszinteségében ne kételkedjünk és higgyünk abban a kiegyenlítő erőben, mely az asszonyok kedves mosolyában, szerető szívében, megértő melegségében gyökerezik. Az anyák a gyermekekben csak gyermeket látnak, a kisebbségi szülők szenvedésében is csak emberi szenvedést. Az anyák nem nézhetik tétlenül a gyermeki ajkáról lehervadó mosolyt, a kisebbségi anyák szemében állandósuló fájdalom tekintetét. Ha Anghelcsucék és Bratiannék poklot akarnak ránkzudítani, akkor a román anyáknak meglesz az erejük arra, hogy jószá-gukkal és megértő szeretetükkel a boldogtalanságot szerző és osztó Belzebubokat elkergetessék

az egyetértés paradicsomának kapujából!
Meg lesz az erejük, mert a nőesség varázsa még a legdurvább és legelszántabb gonoszokra

is mérséklő hatással van, mert az anyaság tisztelete még az erdők vadállatainak vérengző kedvét is megtorpanítja.

Jabotinsky rövidesen Romániába érkezik Kolozsváron is előadást fog tartani a revizionista cionizmusról.

(Cluj-Kolozsvár, október 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bukaresti híradás szerint Vladimir Jabotinsky, a cionista-revizionista párt vezére romániai turnéra készül. A palesztinai zsidó légió világhírű megteremtője sorozatos előadásokat akar tartani a revizionizmus maximalista elveiről.

ségi népnek tekinti és úgy is favorizálja a zsidó lakosságot, mert másképp az arabok sohasem fogják engedni egy zsidó többség kialakulását. A cionizmus Jabotinsky szerint nem elégedhet meg a praktikus akciók aránylag kicsiny eredményeivel. Zsidó légiót, kizárólagos zsidó közbiztonsági szervezetet követelnek még a revizionisták Palesztinában, a diaszpórában pedig a zsidó tömegek politikáját hirdetik, hogy így lehessen pressziót gyakorolni Angliára a maximalista követelések teljesítése érdekében.

A revizionizmus szerint a cionizmus par excellence politikai mozgalom, amely a politikai módszerekkel áll, vagy bukik. A palesztinai kolonizáció minden problémája is a politikai feltételektől függ, vagyis attól, hogy a mai rezsim milyen politikát folytat a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem fejlesztése érdekében. Éppen ezért Jabotinsky olyan közigazgatást követel Palesztinában, amely ugyszólván több-

Az eddigi tervek szerint Bukarestben, Csernovitzban, Kisenevben, Galacban, Jasiban, Kolozsváron és még másutt is fog előadásokat tartani Jabotinsky, aki a napokban érkezik Romániába.

Elsimult a görög-bolgár konfliktus

(Athén, október 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A népszövetségi tanács tegnap délután rendkívüli tanácskozásra ült össze Párisban, hogy a görög-bolgár konfliktust elsimítsa. A tanácskozásán résztvett Chamberlain angol külügyminiszter, Uden svéd külügyminiszter és Sialoja olasz megbízott, akik a konfliktus anyagát behatóan megvizsgálták. A népszövetségi tanács úgy határozott, hogy Görögország és Bulgária kölcsönösen elégtételt kell hogy adjanak egymásnak a legutóbb lejátszódott határincidensekért. A tanács határozata ma reggel érkezett meg a görög fővárosba. A kormány azonnal rendkívüli minisztertanácsra ült össze, amelyen a népszövetségi döntést elfogadta. Szófiából érkező távirat szerint a párisi határozatot a bolgár kormány is magáévá tette. A konfliktus ezáltal elintéztnek tekinthető.

Ma délben jár le a választói listák elleni felebbezés határideje
Kolozsváron megalakult az ideiglenes zsidó választóbizottság. Előkészületek az országos zsidó párt megszervezésére

(Cluj-Kolozsvár, október 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma déli 12 órakor jár le a köz-ségi választók névjegyzékének kifüggesztési határideje. Ettől az időponttól tehát a járás-bíróság sem fogad el felebbezéseket a lajstromokban előfordult tévedések és kihagyások helyesbítésére. A törvényben előírt tíz nap helyett tehát csak hat napot bocsátottak Kolozsvár polgárságának rendelkezésére, hogy a listákba betekintsen és az esetleges jogsérelmeket orvosolja, habár Utalea polgármester több ízben is megígérte, hogy a közbeeső ünnepeket nem fogja beleszámítani, mert kárpótolni akarja a közönséget az emlékezetes távirat miatt történt késedelemért.

zottságok megalakítása egyébként az országgrészi zsidópárt keretén fog szolgálni. Mint ismeretes ugyanis, a Nagytiszabizottság nagyváradi ülésén kimondotta, hogy a belpolitikai érdekek megvédésére feltétlenül szükség van egy önálló politikai pártra, melynek megalakulásáig azonban a Zsidó Nemzeti Szövetség vállalta ezt a munkát. Az országos zsidó párt megalakulása érdekében a Szövetség körlevélben fordult a regát, Bukovina és Beszarábia népkisebbségi alapon álló zsidó közületeihez, amelyben állásfoglalásra szólítja fel őket ebben a kérdésben, valamint kéri, állapítsanak meg olyan helyet és időpontot, amely legalkalmasabb az egységes eljárás megbeszélésére.

Ez ellen a jogsérelmek ellen impozáns tiltakozásra készül Kolozsvár lakossága, de mert sürgős orvoslást várni nem lehet, a Zsidó Jogvédő Iroda felhívja a város zsidó választópolgárait, hogy haladéktalanul, még ma délelőtt nézzenek utána, hogy benne vannak-e a lajstromokban, hogy 12 óráig minél több felebbezést lehessen a bírósághoz beadni. Egyben azt is közli a Jogvédő Iroda, hogy a kimaradt zsidó választók névsorában több tévedés csuszott be, ami abban leli magyarázatát, hogy a kifüggesztett névjegyzékekben a keresztneveket rosszul fordították románra, vagy pedig egyáltalán nem írták be, ami a munkatorlás mellett nagyon megnehezítette a pontos ellenőrzést.

A listából kimaradt zsidó választók névsorának közlését itt fejezzük be:

Sajovits Náthán, Salamon Adolf, Salamon Emil, Salamon Fülöp, Salamon Márton, Salamon Zélig, Sámuel Adolf, Sándor Imre, Sándor Jakab, Sarkadi Viktor, Seiler Lajos, Selényi Marcell, Sielbermann Samu, Simon Hers, Simon Ignác, Simon Jakab, dr. Simon Miksa, Simon Samu, Simon Ede, Somló Albert, Somogyi Márton, Spatz Jakab, Spatz Rezső, Spierer Márton, Spielmann Herman, Sztiz József, Spitzer Heskél, Steiner Zoltán, Steiner Izsó, Steiner János, Steinberger Jenő, Stern Béla, Stern Nándor, Stohl Mór, Strul Jakab, Strachotianer Mihály, Steier Zoltán, Schänk József, Smidt Jakab, Smiedt Ödön, Schreiber Imre, Schuller Samu, Schwab Jakab, Schwartz Adolf, Schwartz Dezső, Schwartz Henrik, Schwartz Lajos, Schwartz Miklós, Schlesinger Zsigmond, Schwartzmann Mór, Simek Izidor, Szarvasi Rezső, Szatmári Lázár, Széll Lajos, Szilágyi Farkas, Szilágyi Hugó, Szobotka Zoltán.

A köz-ségi választásokkal kapcsolatban a Zsidó Nemzeti Szövetség, a Nagytiszabizottság nagyváradi határozata értelmében, felhívta valamennyi csoportját, hogy pártárgyalatra való tekintet nélkül alakítsák meg a helyi választási bizottságot. Kolozsváron ideiglenes választási bizottság alakult, amely körlevélben fordult az összes zsidó testületekhez, hogy október 28 ig közöljék, kit óhajtanak a végleges választási bizottságba delegálni. A vidéki bi-

Taub Ignác, Treben Gyula, Torda Sándor, Turi Fülöp.
Ujfaluai Dávid.
Vázyonyi Manó.

Egy nagyváradai agudista palesztinai tapasztalatai

Sternberg Izsák a nagyváradai Agudasz Jiszráél tagja, a napokban érkezett vissza Palesztinából. Utjának impresszióiról, az alatti színes írásban számol be.

Sohasem fogom elfelejteni azt a pillanatot, amikor a hajóm kifutott a konstancai kikötőből. A hajó utasai, mintha valami láthatatlan karmester adta volna meg a jelt, egyszerre gyújtottak rá a héber melódiára és örömkönyveket hullatva örvendeztek, hogy a hajó elindult a régóhajtott cél partja felé. Miután nyíltan úgy éreztük, mintha egy éneklő zsidó sziget lakosai lennénk. Mindnyájunkat egy cél hevített, minél hamarabb meglátni Ős új hazánkat, Erec Jiszráélt. E gondolat hatása alatt énekelni a chalucok szünni nem akaró körtáncához héber dalokat. A jó hangulat egy percre sem hagyott el bennünket, noha egész uton száraz élelemmel kellett élnünk, mert nem gondoskodtak arról, hogy rituális élemezés legyen a hajón.

Leirhatatlan érzés vett rajtam erőt, amikor szent földünket megpillantottam. Pompázó méltóságában bontakozott ki szemem előtt a Kármel hegye. A Kármel lábánál terült el Haifa, előtte a mindig csendes azurkék haifai öböl. A város legimpozánsabb része a Hadar-Hakarmel, a modern zsidó városnegyed. Kármel díszének hívják ezt a városrészt, amely igazán méltó nevéhez. A régi arab Haifát új városnegyede veszik körül, amely úgy fest régi és szük utcáival, mintha az ókorból hagyták volna ott. Szorgalmas zsidó kezek munkája itt minden. Zsidók építették és vájták a sziklák közé a tágas, tiszta utakat. Zsidó mérnökök vezették be minden házhöz a vízvezetékét, ők csatornázzák a várost és ők építik a Ruttenberg mérnök által tervezett elektromos műveket. Szinte hihetetlen, hogy az improduktivitással vádolt zsidók mennyi mindent építettek nyolc esztendő alatt. Az est sötétjében úgy fest a zsidó városnegyed, mintha ezer és ezer csillag fénye világítaná meg az alul elterülő sötét arab várost.

Kirándulásomhoz azért választottam a legmelegebb hónapot, hogy meggyőződjek arról, vajjon Palesztinában tropikus hőség van-e. Éppen az ellenkezőjét tapasztaltam. Egész nap kellemes szellő fujdogált, úgy, hogy jobban bírtam ott a napot, mint Nagyváradon. Az esték is kellemesebbek Palesztinában, mint Erdélyben.

Tel-Aviv hatalmas palotáival, bulvárdjaival és óriási forgalmával, hatalmas világáros benyomását kelti. Tel-Avivnak óriási ipara és kereskedelme van. A város hinterlandját a körülötte virágzó kolóniák, Petach-Tikva, Rison le Zion, Mikve Jiszráél képezik. Meglátogattam ezeket a kolóniákat és örömmel tapasztaltam, hogy ifjaink képzettségük és intelligenciájuk dacára is elsőrangú földmives munkások. Több egyetemet végzett diplomás ember van közöttük. Nem óhajtanak visszatérni régi foglalkozásukhoz és büszkéek arra, hogy ők Erec Jiszráél pionirjai, akik újból tejjel-mézzei folyó Kanaánra fogják varázsolni az ősi földet. Mindenütt elégedett embereket találtam, az elégedetlenségnek semmi nyoma.

Különösen dusan fizeti vissza a munka fáradságát Jezreel síksága. Itt van az erdélyi zsidó kolónia. A kolónia lakói mind szép válásos életet élnek. Meg kell jegyeznem, hogy ezt a kolóniát a Keren Kajemet létesítette. Megmutatták nekem templomukat, rituális fürdőjüket és a többi vallásos intézményeiket, amelyekhez az Aguda révén jutottak.

Az erdélyi kolónia közvetlen szomszédságában van az Agudasz Jiszráél szép kolóniája, a Máchne-Jiszráél. E kolóniának legszebb épü-

lete a templom és a Béth-Hamidrás. A kolónisták munka előtt imára gyűlnek össze, munka után pedig a Béth-Hamidrásba sereglenek tanulni. Meggyőződtem arról is, hogy a mezőgazdasághoz értenek és rövid idő alatt igen szép eredményeket értek el. Különösen a kertgazdaságra fektetnek nagy súlyt, mert az igen jövedelmező.

Minden Palesztinába vándorlónak számítani kell az egy kezdő és újonnan épülő ország nehézségeivel. Bölcsseink is azt mondották, hogy Erec Jiszráélt csak szenvedések árán lehet megszerezni. Azért azok, akik a szent országért nem hajlandók szenvedésekre, nem hajlandók ilyen áldozatokat hozni, nem hajlandók bizo-

Nyolc galíciai menekültet gyilkoltak meg a trebitschi banditák

Holttestüket feldarabolták, hordókba gyömböszölték és besózták. Egy cseh házaló kimérte husukat a piacon

Megkezdődött a morvaországi monstre-per tárgyalása

(Iglau, október 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az itteni törvényszék ma kezdte meg annak a borzalmas tömeggyilkosságnak a tárgyalását, amely 1918. őszén a trebitschi Kohn malomban történt és amelyre csak ez év februárjában jöttek rá. Trebitsch egy kis város Morvaországban, tizenöt-ezer lakosa van és egyik érdekessége egy régi malom, amely a városon kívül áll. Beomlott tetőzete alatt az 1918. év őszén galíciai zsidó menekültek húzódtak meg, akik Denikin és Petljura pogromcsapatai elől jöttek Morvaországba. Ebben a régi malomban lakott ezenkívül a két Politzki-fivér, továbbá a gyilkosok: Johan Fejta és Karl Dvoracek. A két utóbbi egy közös szobában élt és ez a szoba volt a legrendesebb része a malomnak. Itt volt egy kis kályha is, amely barátságos meleget árasztott és főzésre is szolgált. Fejta és Dvoracek ide csalták be áldozataikat azzal az ürüggyel, hogy jöjjenek be a meleg tűz mellé, nagyszerű vacsora lesz és majd elbeszélgetnek. Először a két Politzki-fivért csalták be, akiket attól kezdve nem is láttak többé a malom környékén. A gyilkosok azt híresztelések, hogy kivándoroltak Amerikába. Szerzőmalkat és kis ingóságait, amelyek visszamaradtak, Fejta és Dvoracek vették magukhoz és nagyrészüket eladták. Ezután a zsidó menekültekre került a sor, de, miathogy azok állandóan jöttek-mentek, senkinek nem tűnt fel, hogy egyikük-másikuk végleg kimaradt a malomból. Hét év telt el a borzalmas gyilkosságok óta, míg végre most februárban, egy véletlen folytán, a rendőrség nyomozni kezdett a Politzki-fivérek után és így derültek ki lassanként a gyilkosságok.

Beismerő vallomás

A vizsgálóbírónál történt kihallgatásuk során Dvoracek és Fejta bevallották, hogy a két Politzki-fivérrel kívül még nyolc zsidó menekültet gyilkoltak meg. A holttesteket apró darabokra vágták, hordókba gyömböszölték és besózták. A lábukat külön levágták és bedobták egy állóvízbe, a város határában. Amikor a hordókban már nem lehetett felismerni a hus származását, az ősees hordókat eladták egy Kment nevű házalónak, akiknek azt mondták, hogy szott sertéshus van bennük. A házaló már a legközelebbi napokban felütötte mérszárszékét Trebitsch-város piacán, meglékelte a hordókat és tartalmukat kimérte.

Időnként előfordultak a vevők között husmérgezési esetek, miathogy azonban nem voltak súlyosak, senkinek nem jutottak eszébe, hogy a Kment-féle hordókra gyanakodják.

„Csak feldaraboltam“

A mostani tárgyaláson óriási érdeklődés nyilvánul meg a rettenetes bűntény iránt, amelyhez hasonló még csak a Haarman- és Danke féle bestiális tömeggyilkosság volt. A vádlottak padján Joan Fejta, Karl Dvoracek és felesége Anna Dvoracek

nyos komfortról lemondani, azok ne menjenek Erec Jiszráélbe, azok maradjanak továbbra is a Galutban. Meg kell még azt is jegyeznem és nem lenne teljes a beszámoló, ha erről meg nem emlékeznék, nem láttam egész Erec Jiszráélben egyetlen üzletet sem nyitva szombaton. Nem láttam egyetlen olyan embert egész Erec Jiszráélben, aki nyilvánosan megszegné a szombatot. Palesztinában szombaton igazi nyugalom uralkodik. Minden zsidó házban és minden zsidó vállalatban szünetel a munka. Minden vallásos zsidónak szent kötelessége Erec Jiszráél felépítését támogatni, hogy a szent Tóránk hagyományainak alapján felépítsék a kétezer éve romokban heverő szentföldet. Sternberg Izsák

ült. Ez az asszony a legborzalmasabb benyomást kelti, állandóan vigyorog és a legnyugodtabb lelkiismerettel beszéli el hogyan segített férjének az áldozatok feldarabolásában. A vádirat felolvasása után sorjában szólítják elő a vádlottakat. Elsőnek Anna Dvoraceket hallgatják ki, aki szemérmetlenül válaszol a kérdésekre.

Elnök: Önnek nincs a legjobb hira...

Anna Dvoracek: No igen. Nem tudok sem írni, sem olvasni.

Elnök: Ez még nem volna baj. De ön fejszével fejbavágta a Politzki-fivéreket.

Anna Dvoracek: Én csak az uram helyett dolgoztam. Az uram olyan gyenge, hogy még egy csirkét sem tudna leütni.

Elnök: Hogyan végeztek a galíciai menekültekkel? Férje beismerte, hogy nyolc ilyen menekültet ölte meg.

Anna Dvoracek: A zsidókról csak annyit tudok, hogy egyszer hallottam, amint odalent, a malom folyosóján nagyon veszekednek. Lesiettem és akkor láttam, hogy az egyik zsidó asszony a földön fekszik. Meg volt halva. Mellette egy könyv feküdt és sok pénz. Erre felszaladtam az emeletre és kopogtattam a zsidók ajtaján. Amikor senki nem nyitotta ki, belöktem az ajtót. A zsidók ott feküdtek az ágyon és mindegyiknek fel volt akadva a szeme. Valami borzasztó büzt éreztem. A szoba tele volt gázzal...

Elnök: Tehát nem maga gyilkolt?

Anna Dvoracek: Én csak a Politzki-fivéreket ütöttem fejbe. A többieket csak feldaraboltam.

„Kissé édeskés szagu volt“ ...

Johan Fejta lép a bíróság elé.

Elnök: Tud ön főzni?

Fejta: Igen.

Elnök: Hust is?

Fejta: (zavartan lesüti a szemét) Igen...

Most Josef Kment házalót szólítják be. Tanúnak van beidézve. Gracióz mozdulattal jöreggeltet köszön a hallgatóság felé, majd az elnökhöz fordul és rosszaságának ad kifejezést afölött, hogy ilyen rossz társaságba meghívták.

— Mit fognak mondani a vevőim, ha visszatérek majd Trebitschbe? Soha többé nem fogok tudni hust árulni.

Elnök: Tudta Ön, hogy milyen hust vett meg?

Tanu: Nem. Éreztem, hogy édeskés szaga van, kissé csavarta is az orromat. A vevőknek azt mondtam, hogy nyulpecsenye. Nagyon kedvelték. Mikor fogok én megint ilyen jó üzlethez jutni.

A teremben lévő közönség nem tudja visszatartani magát és füttyel és pfuj-kiáltásokkal ad kifejezést felháborodásának. Tumultus keletkezik, amelynek következtében az elnök kiűrti a termet és egyuttal másnapra halasztja a tárgyalást. Holnap Karl Dvoraceket hallgatják ki. Ezenkívül nagyon sok tanu van beidézve. Itélet valószínűleg a hét végén lesz.

Felavatták a sirkövét a

(Cluj-Kolozs sitójától.) Bégya egy fekete sirem konban hirdeti d szik: Móse Ben emlék, amilyen ő taság és lelki jés Aki megvonta n nak juttasson be többakhoz kívánt

Ennek a férf elött tíz órakor boldog öregkor valóságba átbajlo telők és barátok Akiba főrabbi ék jótékonyágát, ar lemben vett jóté tevésében benne Cheszed sel em lelki tartalma an kö borit, aki az unkhoz, akik az

Dr. Fische mondja, mint be felejtethetlen kép napugaras lényé az emberi sors n gyültek és akik fogják nemes al gadjuk, hogy ig ő élete példája s

— Légy v megpróbáltatások

A gyászima zott, többen azo hogy egy másik Tizenegy óraker siremleket. Szikl az emlék, köze márványlapon e

ברכה

ה

A fiatalon é sportifju sirja fé a válásos gyász ben dr. Feniche

— Portested borod, akivel se náladnál. Akiért lunk poraid föld emlékedet megő zsidó sport hall létesítéséhez eg zsidó barátaid mulhat, de r Amilyen büszk borista mintá elméked a jövő örömeteli, vagy gondolnánk. A a te kincsedre, drága Dudink!

Pollák Da dott megindító a kereskedelmi emlékezett meg a Rózsa-drogér mig dr. Lucia dott közvetlen, sportemberről, büszkeségéről.

Rövid ima jeződött.

Zsák
Pony

Halló

Kristály

kelmetestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár Cluj

Szövőgyárak és kereskedők figyelmébe!

Festünk

színtartóan bármilyen színre pamut, gyapju és mű-

selyem fonalat. Fonalfehérités. Kereskedőknek adjusztálva.

Nagybani festésnél árengedmény! 5 0 0

Telefon

5 0 0

Két új sírkő

Felavatták Bergner Mór és Jakobi Dudi sírkövét a kolozsvári zsidó temetőben

(Cluj-Kolozsvár, okt. 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bágyadt őszi nap enyhe sugarai esnek egy fekete síremlékre, amely aranybetűs akrosztikonban hirdeti dicséretét annak, aki a kő alatt fekszik: *Móse Ben Dávidét*. Egyszerű és nemes az emlék, amilyen ő volt, Bergner Mór, a lelki tisztaság és lelki jóság, a szív egyenes és igaz férfia. Aki megvonta magától az örömeiket, hogy másoknak juttasson belőle, mert a legjobbakhoz, legmértékesebbekhez kívánt tartozni: *המיר דבר עני להקבר בן שנתים*

Ennek a férfinek emlékét avatták vasárnap délelőtt tíz órakor a kolozsvári ortodox temetőben. A belső öregek csendes szemlélődéséből az örökkévalóságba áthajlott drága ember sírja körül a tisztelők és barátok serege gyűlt össze és Glasner Akiba főrabbi ékes szavakkal méltatta Bergner Mór jótékonyosságát, amelyet nem lehet a köznapai értelembe vett jótékonyssággal lemérni, mert az ő jótékonyságában benne volt egy igaz férfi karaktere. *Chezsed sel emesz az igazság jötevése*, ez volt lelki tartalma annak a férfinak, akit most föld és kő borít, aki azonban felszáll hozzánk mindannyiunkhoz, akik az igazi jót akarjuk.

Dr. Fischer Tivadar megindult szavakkal mondja, mint bontakozik ki lelki szemei előtt a felejthetetlen kép: Bergner Mór derűs mosolyával napsugaras lényével. Ime itt él közöttünk, jóllehet az emberi sors már beteljesedett rajta. Akik köréje gyűltek és akik valaha ismerték, soha feledni nem fogják nemes alakját. Ez ünnepi hangulatban fogadjuk, hogy igyekezzünk emléke szellemében és az ő élete példája szerint földi pályánkon dolgozni.

— Légy világító oszlopa zsidóságunknak a megpróbáltatások nehéz napjaiban!

A gyászima után a közönség egy része eltávozott, többen azonban ott maradtak a temetőben, hogy egy másik sírkő avatásánál jelen legyenek. Tizenegy órakor ugyanis leleplezték Jakobi Dudi síremlékét. Sziklaszerűen mintázott termésköböl áll az emlék, közepén egy barnásan erezett fehér márványlapon a szöveg:

פ"ט
ה' אלחנן דוד בן אברהם
Dudi

על אדמת ציון השוממה

A fiatalon és tragikus halállal elmúlt kitűnő sportifjú sírja fölött Klein Élijáhu rabbi tartotta a vallásos gyászbeszédet. Az emlékbizottság nevében dr. Fenichel beszélt.

— Portested közelében áll ime a te Haggiborod, akivel senki sem fűződött szorosabban egyé náladnál. Akiért te fáradtál legtöbbször, ime itt állunk poraid fölött és felállítjuk a sírkövet, hogy emlékedet megörökítsék, bár a Te drága alakod a zsidó sport halhatatlanjai közé emelkedett. A sírkő létesítéséhez egyaránt járult hozzá zsidó és nem-zsidó barátaid és tisztelőid serege. Az idő elmulhat, de mi nem távolodhatunk el tőled. Amilyen büszkeségünk voltál és minden haggiborista mintaképe életedben, ilyennek marad elméked a jövőben is és nincs a Haggibornak olyan örömteli, vagy küzdelmes napja, amikor reád ne gondolnánk. A Haggibor megnyugtat, hogy vigyáz a te kincsre, a zsidó sportra. Pihenj békében drága Dudink!

Pollák Dani, a játékosársak nevében mondott megindító szavakat a barátához, *Leitersdorfer*, a kereskedelmi alkalmazottak nevében lendülettel emlékezett meg az ideális kartársáról, *Herskó Béla* a Rózsá-drogéria személyzete nevében bucsuzott, míg dr. *Lucian*, a futballszakosztály elnöke mondott közvetlen, szívből fakadt szavakat a nagyszerű sportemberről, az önzetlen ifjuról, az erdélyi sport büszkeségéről.

Rövid ima után a sírkőavatás tinnepsége befejeződött.

Zsák Mindennemű célokra legelőnyösebben beszerezhető

Albala Izsák

Ponyva Timisoara

Piata Traian No 10

„Garantálom, hogy Ottóból magyar király lesz“ Apponyi nagy beszéde Jászberényben. A kormányt nem hajlandó tovább támogatni

(Budapest, október 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Apponyi Albert tegnap tartotta beszámolóját Jászberényben. Beszéde rendkívül felkavarta a politikai helyzetet és szenzációs vita tárgyát képezi. Apponyi még szombaton este érkezett meg Jászberénybe, György nevű fiával. Régi hívei, akik között voltak olyanok is, akik 1881 óta hívei, elébe utaztak Szolnokig.

Mintegy 2000 főnyi publikum előtt a piac-téren mondotta el Apponyi beszédét. Előzőleg többen azt kérdezték, hogy magyar embernek megfelelően nevelkedik-e Ottó, mire Apponyi a következőket mondotta:

— Garantálom, hogy Ottóból magyar király lesz.

A legnagyobb csendben kezdett azután beszélni.

A kisebbségi nők bukaresti parlamentje

A zsidóság képviselőiben dr. Kepich Ákosné és Schwartz Antalné jelent meg. A két első elemi osztály számára az anyanyelv használatát és a Tarbut diákok érettségire-bocsátását követelték

(Bucuresti-Bukarest, október 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A szombatesti kolozsvári gyorsvonattal több mint száz erdélyi uriaszony érkezett a fővárosba, akik a gyorsvonat két külön kocsijából szálltak ki és az elsőosztályú váróterembe vonultak, ahol fogadtatásukra Cantacuzino hercegnővel élükön, megjelentek Bukarest előkelő társadalmának hölgytagjai. Egymásután léptek be a váróterembe az erdélyi uriaszonyok, gróf Bethlen Györgyné sima fekete ruhában, Bathlen Mária grófnő, báró Huszár Pálné, továbbá az erdélyi zsidó nők képviselői: dr. Kepich Ákosné és Schwartz Antalné. Feltűnt Pálffy Irén iróni markáns alakja és egyetlen férfi, dr. Zombori László.

A fogadtatás rendkívül közvetlen és meleg hangulatban folyt le. Cantacuzino hercegnő mindegyik delegátusnővel kezet fogott és megkérdezte, hogyan utaztak. Néhány perccel ezután futott be a csernovitzi és a galaci gyors, amelyek szintén körülbelül harminc női delegátust hoztak. A hercegnő még őket is megvárta és személyesen üdvözölte.

Vasárnap délután három órakor ült össze az asszonyparlament. A „Corpul Didactic“ hatalmas dísztermét teljesen megtöltötték a delegátusok.

Cantacuzino hercegnő beszél

Pontban három órakor Cantacuzino hercegnő feláll helyéről és a következő beszédet tartja:

— Mindenekelőtt engedtessek meg nekem, hogy a kongresszuson megjelenteket őszinte szívvvel üdvözöljem. Önkéntelenül is bibliai szavak tolnak ajkamra: „Engedjétek hozzám a kisdedeket!“ Mi, asszonyok, akik a politikánál messzebbmenőleg gondolkodunk és érzünk, össze akarunk fogni, hogy jóvátégyük azokat a hibákat, amelyek az utolsó esztendő történelmi viharai alatt a jövődö társadalom támaszait: a gyermekeket érték. Kongresszusunknak az a célja, hogy igazságot szolgáljunk a megbántottaknak.

Frenetikus tapsvihar fogadja a hercegnő szavait, amelyek után gróf Bethlen Györgyné a szociális misszió elnöknője emelkedett szó-lásra. Az anyák feladatairól beszél és azon véleményének ad kifejezést, hogy a mai rettenetes kaoszt és ellenséges érzületet az anyai szeretet egybefogása fogja megszüntetni. Ünnepelesen bejelenti a kisebbségi nőegyesületek csatlakozását.

Bethlen Paula a kolozsvári jótékony egyesületek nevében hosszabb beszédet mond. Rámutat az egyesületek anyagi helyzetére és kifejti, hogy a jótékony célt szolgáló műsoros estélyekre kirótt 32 százalékos adó alapján megnehezíti az egyesületek anyagi helyzetét. Kéri, hasson oda az országos nőegyesület, hogy ez a méltánytalanság megszűnjék. Kubelka asszony (Arad) bejelenti, hogy báró Neumann akadályozva volt eljövételében és

— Genfből és Lequeittóból jöttem ide. Genfben Magyarország szomorúságát, rossz anyagi állapotát láttam, Lequeittóban pedig a reménycsillagot, az újra naggyá épült Magyarországot láttam. Ami Genfet illeti, azt mondhatom, ha a Népszövetség azért alakult, hogy Európa békéjét biztosítsa, ha azért, hogy az európai kisebbségek helyzetén javítson és azokra felügyeletet gyakoroljon, ha azért, hogy a le-szerelést megvalósítsa, akkor Genf még egyetlen lépést sem tett abban az irányban, hogy hivatásának eleget tegyen.

— Ami a belpolitikát illeti, nem vagyok az, aki a kormány távozását kívánja, de ha az országgyűlés mandátumát további öt évvel meghosszabbítja, nem fogok a törvényhozói munkában résztvenni.

igy ő teszi szövé azokat a nehézségeket, melyekkel Aradon a nőegyesületek küzdenek. Deius urnó a váradi nőegyesület nevében a népjóléti intézmények kifejlesztését és ezek részére államtitkárság felállítását kéri.

A szigorú érettségi ellen

Betlen Mária grófnő (Torda) az ottani óvoda elrekvirálásának ügyét ismerteti. Kifejti, hogy a kisdedővót örökös adományképpen adományozták a tordai gyermekeknek és most, nem respektálva jogukat, elrekvirálták annak épületeit. Kéri az egyesületet, interveniáljon abban az irányban, hogy az óvodát adják vissza eredeti rendeltetésének.

Pálffy Irén a nagyváradi egyesületek nevében a kultura szabad fejlődését kéri. Szövé teszi az érettségi vizsgálatok eredményét és azt a szigorú, amit a diákokkal szemben tanusítottak. *Hernard Olga* csernovitzi kiküldött az ukrán kisebbség panaszait tárja fel. *Binderné* urasszony, medgyesi delegátus, a szászok sérelmeit sorolja fel. Az agrártörvények alkalmazásánál a kisebbségeket másodrendű polgároknak minősítették. Tiltakozik a rekvirálás és a 32 százalékos adó ellen.

Grette *Eichner* (Temesvár) bizalommal van a román nép irányában. Kéri a 32 százalékos adó eltörsését, továbbá azt, hogy az elemi iskolák első két osztályában csak anyanyelvükön tanítsák a gyermekeket. Báró *Lujza Nimerhofer* (Csernovitz) a bukovinai németek ellen tett intézkedéseket teszi szövé. A bukovinai németek voltak az elsők, akik csatlakozásukat jelentették be az egyesüléskor és annál fájóbb nekik a mostoha elbánás, amit nap-nap után tapasztalnak.

A szombat szentségéről

Dr. Kepich Ákosné a zsidó nőegyesületek helyzetéről és panaszairól tartott előadást, amelyben kifejtette, hogy a zsidóság hitét sérti az a miniszteri rendelkezés, amely kötelezővé teszi a diákoknak a szombaton való írást. Ismerteti a kolozsvári Tarbut-gimnázium maturáns növendékeivel szemben tanusított eljárást az érettségi vizsgálatok alkalmával. Apellál az anyai szeretetre és kéri a nőegyesületek országos szövetségét, hasson oda, hogy az önhibájukon kívül a vizsgától elesett Tarbut-növendékek érettségi vizsgát tethessenek.

A kongresszust ezután felfüggesztik és másnapra halasztják el. Este Cantacuzino hercegnő kastélyában diszvacsoza volt, amelyen az összes delegátusok megjelentek és fesztelen hangulatban éjfélig voltak együtt.

Hétfőn délelőtt tíz órakor folytatták a kongresszust.

Biella Mária beszéde után *Kovács Zsuzska*, a Pallos féle tanítók leányotthonának jótalan elvételét teszi szövé, majd *Schwartz Antalné* a marosvásárhelyi zsidó nőegyesület elnöknője tartott hosszabb beszédet a zsidók problémáiról.

Cantacuzino hercegnő emelkedik ezután szó-lásra és mély tartalmu beszédben berekeszti

Halló 877! Unió gőzmosó!

Kérem, küldjék lakásomra azonnal gyűjtőautójukat és szállítsák el a tisztítandó ruhaneműt.

Hallo 877.

a kongresszust. Az elhangzott panaszokat illetően kijelenti, hogy különösen az agrársérelmek egyformán érték úgy a kisebbségeket, mint a románok egy rétegét. De ezt nem is lehet másképp elképzelni, ha elgondoljuk azt, hogy az agrárreform milyen óriási szociális probléma, hogy annak keresztülvitele nem történhetik

minden zökkenés nélkül. Bejelenti, hogy a legközelebbi kongresszust Erdélyben fogják megtartani. Javaslatára egy bizottságot küldtek ki, amely néhány hét múlva megkezdí annak az anyagnak a feldolgozását, amit a kiküldöttek összegyűjtöttek.

A kongresszus délben ért véget.

Tisztázzuk hát a Giszkalay-ügyet

(Cluj-Kolozsvár, október 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Keleti Ujság“ vasárnapi számában „d. s.“ aláírással egy cikk jelent meg a Giszkalay-ügyről, mely első szavától az utolsóig hazugság. Felmentve érezzük magunkat az alól, hogy ezzel az aljas sajtóbanditizmussal érdeme szerint foglalkozzunk, mi ez alkalommal csupán néhány okmányszerűen igazolt tényt kívánunk leszögezni, hogy olvasóközönségünk végre tisztán lásson ebben a „Keleti Ujság“ hasábjain közlő avasázt, tisztára magánjellegű ügyben.

1. Giszkalay János tagja volt annak a magánjogi társaságnak, amely az Uj Keletet öt évre bárbevette. A társulás alapja a munka volt. Minthogy Giszkalay János a bérlőtársaságban magára vállalt munkakötelességeit nem teljesítette, a társaság másik két tagja másfélévi meddő kísérletezés után elhatározta, hogy Giszkalayval kötött üzleti megállapodását felbontja, anélkül azonban, hogy ezzel a lapnál való további újságírói és írói munkáját érinteni kívánta volna.

2. A bérlő társaság tagjai 1924 december 16-án szerződést kötöttek egymással. A szerződést annak idején dr. Darvas Simon, a „Keleti Ujság“ jelenlegi cikkeinek írója, mint Giszkalay barátja, szövegezte meg. Ugyancsak ő szövegezte meg a szerződés ötödik pontját, amely már akkor szabályozta valamelyik tag esetleges kiválásának feltételeit. A szerződés erre vonatkozó pontja szóról szóra így hangzik:

„A társasviszony megszűnik az esetben, ha két társ annak megszüntetését kívánja. Ezen esetben a harmadik társ végkielégítés címén a vállalatot tovább vezető két társától a következő összegeket igényelheti: a kilépés napján 100.000, azaz egyszázezer lejt, illetve ötszáz dollárt. Az ezt követő hetedik hónap elsejétől számított tizennyolc hónapon át havi tízezer, azaz tízezer lejt, illetve ötven dollárt, egyenértékben véve.“

Hazugság tehát a „Keleti Ujság“ cikkírójának ama állítása, hogy Giszkalay csak háromnapos éhezési hatása alatt volt hajlandó elfogadni a kilépési egyezmény feltételeit, hiszen az erre vonatkozó szerződéses megállapodás már közel egy évvel ezelőtt jött létre. Ami pedig Giszkalay éhezését illeti, ez is csak a cikkíró fantáziáját dicséri. Az Újságíróklub éttermének két főpincére ugyanis egyértelműen azt igazolja, hogy Giszkalay a múlt hónap egész tartama alatt ott abonálva volt és összes ebédeit és vacsoráit a legjobb étvágyal fogyasztotta el. Az éhezésre annál kevésbé volt oka, mert Giszkalay a kritikás hónap első felében ötezer lejt, másik felében ugyancsak ötezer lejt vett fel az Uj Kelet pénztárából.

3. A „Keleti Ujság“ cikkírója így folytatja: „Ebben az egyenlőtlen szituációban erőszakolták rá Giszkalay Jánosra azt a szerződést, melynél felháborítóbb írásmű meg aligha nyert jogi fogalmazást.“ Ezalatt a szerződés ama passzusát érti, amely a kilépő társra a versenytilalmat kimondja. A passzus szóról szóra így hangzik:

„A kilépő félre fennáll a kereskedelmi törvény versenytilalma, azaz ameddig a fenti összegekben javadalmazást kap a lapvállalattól, más lapvállalatnál semminemű alkalmazást nem vállalhat, oda nem dolgozhat.“

Leszögezzük, hogy ezt a „felháborító írásművet“ éppen a cikk írója, Darvas Simon saját kezével fogalmazta meg, (az eredeti konceptus kiadóhivatalunk birtokában van), ugyancsak egy évvel ezelőtt, amikor ezt még legikus üzleti szerződési pontnak tartotta. Tehát hazugság az is, hogy ezt a pontot „egyenlőtlen szituációban erőszakolták rá Giszkalayra.“

4. De a rideg jogi szempontoktól eltekintve, egész más megvilágítást nyer az a pont, ha tudjuk, hogy éppen arra akart biztosítékul szolgálni, hogy Giszkalay írói és újságírói munkássága továbbra is a cionista sajtó számára biztosítassék.

Amikor a társak éppen az Uj Kelet fenmaradásának biztosítása érdekében kényszerítve érezték magukat Giszkalayval az üzleti megállapodás felbontására, — amelyet különben egy-

szerű szerződésszegés címén, végkielégítés nélkül is foganatosíthattak volna, — más irányban biztosítani kívánták Giszkalay további működését az Uj Keletben.

Annak dacára, hogy végkielégítés címén kifizetett az Uj Kelet készpénzben egyszázezer lejt és váltókban száználcvan ezer lejt, ezen összeget tul a következő ajánlatokat tette Giszkalaynak:

a) Tartsa meg a teljes végkielégítést és maradjon

Cseke ügyvédet újból letartóztatták

Nyilatkozik a letartóztatott ügyvéd védője

(Cluj-Kolozsvár, október 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári törvényszék vizsgálóbírója folyó hó 24-én este letartóztatta a sokat hánytatott dr. Cseke Ernőt, akit csak az elmúlt napokban helyezett szabadlábra a törvényszék. A letartóztatás oka egy állítólagos okirathamisítás, amiben dr. Cseke is szerepel.

Lapunk munkatársa felkereste a Központi Szállóban dr. Giurgiu János bukaresti kriminálistát, ki a vádlottat dr. Ghermán Traiannal jelenlegi ügyében védeni fogja és kérdéseire a következőket mondta:

Még a tavasz folyamán Duha Ferenc nemrég elhunyt, közismert kolozsvári nagybirtokos örökösei feljelentést tettek dr. Cseke Ernő és Léb Miksa ellen azon okból, hogy ők a meghalt Duha Ferenc nevével ráhamisították egy adásvételi szerződésre, amelynek értelmében Duha Ferenc Calea Dorobantilor 44. szám alatti há-

jon meg változatlan szerkesztői minőségben, változatlan munka- és hatáskörrel, változatlan fizetéssel az Uj Kelet szerkesztőségében.

b) Ha ez bármely okból nem felelne meg, tartsa meg a százezer lejt és az Uj Kelet kiküldi Palesztinába, mint állandó ottani szerkesztőjét és teljes bankgarancia mellett olyan fizetést biztosít neki, (havi tizenöt font sterlinget), amely az ottani gondatlan uri megélhetését lehetővé teszi. Ezért mindössze havi nyolc cionista írást kértünk Erdély zsidósága számára.

Giszkalay azonban sem az Uj Keletnél nem akart dolgozni, sem Palesztinába nem akart kimenni. Jelentéktelen megjegyzéssel szolgáljon az, hogy az újságírói versenytilalmat úgy a sajtótörvény, mint az újságírói kollektívszerződés hasonlóan szabályozza, nehogy újságíró ugyanakkor, amikor egy laptól még javadalmazást élvez, bár ott nem dolgozik, idegen lapvállalat szolgálatába álljon.

Ezeket tartottuk egyelőre szükségesnek leszögezni a Giszkalay-ügyben.

zát százhetvenezer lejtért eladta Léb Miksának. Azzal érveltek, hogy az aláírás mindenképpen hamis, mivel az ezelőtt két évvel is, mikor az adásvételi szerződés dátuma szól, a jelzett ház a szakértők megállapítása szerint is ötszáz ezer lejt ért meg. Az adásvételi szerződést a törvényszék hiteles írásszakértőkkel megvizsgálta, kik Duha Ferenc aláírását eredetinek találták és így ez a vád Cseke dr. és Léb Miksa ellen elesett. Most újabb feljelentéssel éltek tehát, most azonban egyedül dr. Cseke ellen. A legújabb vád ellene az, hogy az örökösök állítása szerint Duha Ferenc perverz hajlamu volt és ezt dr. Cseke arra használta volna fel, hogy ügyfelének, Léb Miksának Duha a szóbanforgó házat százhetvenezer lejtért eladni kényszerítette, illetőleg befolyásolta. A közismert Duha Ferencet azonban senki sem ismerte erről az oldaláról és csupán spiritisztának tudták legbensőbb barátai is.

Ahol a ruthén gyermekek is héber iskolába járnak

A ruszinszkói zsidóság kulturális helyzete. A munkácsi héber gimnázium megkapta a nyilvánossági jogot. Megindult a gazdasági konszolidáció is

(Munkács, október 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Egyik legutóbbi számában foglalkozott az Uj Kelet a küszöbön álló csehszlovák parlamenti választásokkal kapcsolatban a ruszinszkói zsidóság politikai életével. Az országos zsidópárt megalakulása kétségtelen bizonyítéka a ruszinszkói zsidóság politikai érettségének, amelynek kifejezésre jutásában természetesen jelentős része van a csehszlovákiai általában demokratikus viszonyoknak is.

De nem kevésbé érettebb a ruszinszkói és kelet-szlovenszkói zsidóság kulturális és gazdasági téren sem. A napokban jelent meg az ungvári kormányzóság közoktatásügyi reszortjának jelentése a Ruszinszkóban működő iskolákról. A statisztika szerint

az 1924—25. tanévben kilenc nyilvános héber elemi iskola működött 860 tanulóval.

Nem szerepel még a hivatalos jelentésben a munkácsi héber gimnázium, amely éppen most kapta meg a nyilvánossági jogot, habár az épület csak tavaszra kerül tető alá. Az erőteljes hebraizálást nagymértékben elősegítik a felnöttek számára tartott állandó héber kurzusok azokban a helységekben, ahol megfelelő héber tanerő, vagyis héber iskola is van. Jellemző, hogy Toronyán még soha nem volt iskola s amikor megnyiták a héber elemi, a ruthén gyermekeket is oda iratták be. Érdekes volt látni, amikor a ruthén gyermekek is játék közben héberül veszekedtek, vagy héberül üdvözlöttek az utcán járókkel ismerősöket. Hivatalos körök végül megszégyeltek a dolgot és az idén már felállított az állam is egy elemi iskolát Toronyán.

A nehéz gazdasági viszonyok és a szélsőséges elfogultság sok nehézséget támaszt, mégis a ruszinszkói zsidó iskolarendszer szépen fejlődik. Az emberek kezdik egyre jobban belátni, hogy minden nép létalapja a saját iskola, melyben saját nyelvén, saját nyelvén tanítsák az eljövendő generációkat. A hebraizálással párhuzamosan nagy erőfeszítéseket tesz a ruszinszkói zsidóság annak érdekében is, hogy a kompakt zsidó tömegek gazdasági helyzetét

praktikusan megváltoztassa. A bizonytalan, vagy semmilyen egzisztenciájú lumpenproletáriátust komoly produktív munkára akarják nevelni. Ennek érdekében az amerikai Joint is hathatósan támogatja a ruszinszkói zsidóságot, amely jelenleg

több ipariskolát és ehhez tartozó műhelyeket tart fenn.

Igy például többek között Munkácson impozáns lakatosműhely, Kassán női varroda, Ternován kosárfonógár működik. Az elmúlt héten a Joint ruszinszkói vezetői gyűlést tartottak, amelyen újabb ipariskolák és műhelyek létesítését határozták el.

A zsidó kisegyszisztenciák támogatásáról tizennyelvezetkezett gondoskodik

a Joint jóvoltából, mégpedig Kassán, Nagymibályon, Munkácson, Beregszászon, Nagyszőlősen, Huszton, Ökörmezőn, Szlatinán, Kőrösmezőn, Ungváron, Bilkén, Szolyván, Eperjesen és Tócsón — összesen félmillió cseh korona saját tökével, amelyhez a Joint négy és félmilliót adott két és félszázalékos kamatra. A szövetkezetek egyfelől kölcsönöket helyeznek ki 10—12 százalékra (a bankok 16—18 percentet vesznek), másfelől pedig betéteket fogadnak el. Jelenleg a betétek összege hárommillió cseh koronára tehető. Általában véve az elmúlt évek nagy megrázkódtatásai után most komoly konszolidáció indult meg gazdasági téren is, ami fokozni fogja a nagyobb szabású regenerációs munka lehetőségét.

— Éhenhalt egy fősvény millárdos. Newyorkból jelentik, hogy ott néhány nappal ezelőtt titokzatos körülmények között halt meg Mary Croxton, egy brocklini milliárdos bankár özvegye. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a zsugoriságáról közismert matróna éhenhalt. A különre asszony hagyatékának értéke állítólag több mint negyvenmillió dollár.

* Brassóban hirdetések, előfizetéseket felvesz és reklamációkat elintéző az Uj Kelet brassói képviselője, az Elekes Hirlapiroda Str. Portii 32.

Az Uj Kelet az ország naplós felolós szerkesztés E16fizetési árak 240 lei, 16 Az Uj Kelet cikk megjelölés

— A Pale

Ismétlten, nyolc Palesztinába k addig vagyonát mondja fel, ami megérkezett. Ért napja a likvidál akiknek még ut el utlevélüket, már jelenleg 25 jelentkezők tehát vizumra. 3 kb. 80 certifik Clujban fog tör multa fognak levélben, vagy transzporttal titkár 28-án hogy a kivándor színén letárgyal s ha szükség l utjában minden kerjük nevezet hogy hozzák Hajó indulások román, decembe 25-én román haj 4-én érkezik P

— Megha

ből jelentik: napról hétfőre kedés után m liberális párt l család legszül

— A tak

Bukarestből je nap a volt t zeti párt és állást foglalja hogy kitartava legteljesebb Popescu és X hatták rá a t pontot foglalja

— Mega

Szövetkezet számában kö sét úgy akar gyobb város maneasca kö zetek alakul rétegek és p vező feltétel házakat. K kor alakul n termében. A ez a kérdés

— Kiut

gyei Napló badkáról je „Bácsmegey Jánost, tegn és még az e ahonnan átt letére. A na ról a belgrá Dettre Jánó területén és lyosan vissz között lapja látszik még rendőrségen ségre idézte

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidó sajtó napilapja
 Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
 Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedéves 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 850 lei.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnomása csak a forrás megjelölésével engedélyezett.

A mai naptár

Kedd
 5686.
 Marchesvan 9.
 1925. október 27.

A Palesztina-hivatal közleményei. 1. Ismételt, nyomtatékosan figyelmeztetünk minden Palesztinába készült, kinek utlevele van, hogy addig vagyona ne likvidálja, állását, lakását ne mondja fel, amíg nem értesítjük, hogy certifikátja megérkezett. Értesítésünk után még mindig lesz 20 napja a likvidálásra. 2. Azon Palesztinába készülő, akiknek még utlevelük nincs, addig ne készítsék el utlevelüket, amíg erre fel nem szólítjuk, mert már jelenleg 250 utlevél fekszik fiókunkban. Ujabb jelentkezők tehát kb. csak fél év múlva számíthatnak vizumra. 3. A december 4-én induló hajókhoz kb. 80 certifikátot fogunk kapni. A vizumozás Clujban fog történni. A certifikátok kb. 17 nap múlva fognak csak megérkezni. Minden pályázót levélben, vagy táviratban értesítünk arról, hogy e transzporttal mehet-e. 4. Dr. Weisz Fülöp főtitkár 28-án délután érkezik Máramaroszigetre, hogy a kivándorlási és certifikátügyeket a helyszínen letárgyalják. Meglátogatja Felsővisót, Borsát s ha szükség lesz Havasmezőt is. Természetes, hogy útjában minden érdeklődőnek rendelkezésére áll. Felkérjük nevezett helységek Palesztina-bizottságait, hogy hozzák ezt közönségük tudomására. 5. Hajó indulások: November 3-án francia hajó, 13-án román, december 4-én román és francia és december 25-én román hajó indul. A „Romania” hajó december 4-én érkezik Palesztinából a konstancai kikötőbe.

Meghalt a szenátus elnöke. Bukarestből jelentik: Ferichire szenátusi elnök a vasárnapról hétfőre virradó éjszakán rövid betegeskedés után meghalt. Ferichire egyike volt a liberális párt legrégebbi tagjainak és a Bratianu-család legszűkebb környezetéhez tartozott.

A takisták kitartanak Maniu mellett. Bukarestből jelentik: Stelian Popescu lakásán tegnap a volt takisták ülést tartottak, hogy a nemzeti párt és a parasztpárt közötti tárgyalásokban állást foglaljanak. Derusi, Bredeceanu kifejtették, hogy kitartanak Maniu mellett és vele szemben a legteljesebb bizalmukat fejezték ki. Így Stelian Popescu és Xeniu izolálva maradtak és nem bírhatták rá a többiekkel arra, hogy velük közös álláspontot foglaljanak el ebben a kérdésben.

Megalakul a kolozsvári építkezési Szövetkezet. Az Uj Kelet egyik legutóbbi számában közöltük, hogy a lakásínség enyhítését egy akarják megoldani, hogy Erdély nagyobb városaiban a bukaresti Asigurarea Rumaneasca közreműködésével építkezési szövetkezetek alakulnak, melyek a különböző gazdasági rétegek és polgári osztályok bevonásával, kedvező feltételekkel megépítik a szükséges lakóházakat. Kolozsvárt ma, kedden délután 6 órakor alakul meg a szövetket a város háza tanácstermében. Az alakuló gyűlésen mindenki, akit ez a kérdés érdekel résztvehet.

Kiutasították a szabadkai „Bácsme gyei Napló” emigráns szerkesztőjét. Szabadkáról jelentik: A Szabadkán megjelenő „Bácsme gyei Napló” szerkesztőjét, dr. Detre Jánost, tegnapelőtt megidéztek a rendőrségre és még az éjszaka folyamán elvitték Horgosra, ahonnan áttették a határon Magyarország területére. A nagy feltűnést keltett kiutasítás okáról a belgrádi „Vreme” úgy értesül, hogy dr. Detre János, mint emigráns élt az SHS állam területén és az utóbbi időben több ízben súlyosan visszaélt a vendégjoggal, mert beleavatkozott lapja révén az ország belügyeibe. Ugy látszik még további eljárás van készülöben a rendőrségen, mert ma reggel 8 órára a rendőrségre idézték az összes szabadkai emigráns uj-

Három miniszter kilépett a német kormányból

(Berlin, október 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Schiele, Neuhaus és Schlieben miniszterek, akik a nemzeti párthoz tartoznak, ma kijelentették Luther kancellárnak, hogy kilépnek a kormányból. A kilépést egy párttáborzat előzte meg, amely megtiltotta a minisztereknek, hogy a locarnoi egyezményt ratifikálják. A kormány ezeketán valószínűleg feloszlatja a birodalmi gyűlést és kiírja az új választásokat.

ságírókat, névleg Diószeghi Tibort, Bródi Mihályt, Farkas Lajost, László Ferencet, Haraszthi Sándort és Tamás Istvánt. Az újságíró-egyesület és a radikális képviselői klub interveniált ma délelőtt a belügyminiszternél az emigráns újságírók érdekében.

* Hercules Babyház ezton értesíti a n. é. vevőközönségét, hogy raktárát a már eddig is közismert baby-árukon kívül: női, férfi és gyermek kötöttárukkal, harisnyával, szallag csipke divatgombok és mindenféle rövidáruval dusan felszerelte és azokat feltűnően olcsón árusítja a Weselényi M.-u. 12. sz. alatti üzletében.

— Dringend táviratokat lehet küldeni az Egyesült-Államokba is. Bukarestből jelentik: A postavezérgétség közli, hogy november 1-étől a posták felvesznek dringend táviratokat Kanada és az Egyesült-Államok részére.

— A kolozsvári Ceitot Mizrachit avató-ünnepélye. Szombat este az Építő Munkások Otthonának nagy dísztermében a kolozsvári Mizrachit leányok csoportjának megalakulása alkalmából szépen sikerült avatóünnepély zajlott le. Az ünnepélyt Tevjovits Helén, az új egyesület elnöknője nyitotta meg Herzlnek a zsidó nőről és annak a társadalomban való helyéről szóló értekezésével. Ezután Weinberger Nándor a Zsidó Nemzeti Szövetség nevében üdvözölte az alakulást, kívánva, hogy a szép ünnepi hangulatot vigyék ki az életbe, hogy bátoritással szolgáljon mindazoknak, akik eddig távol tartották magukat a zsidó mozgalmaktól. Az erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség nagy súlyt helyez arra, hogy Erdélyben, ahol a zsidó lakosság többsége a vallási tradíciókat követi, hogy itt a mizrachit szervezet minél terebélyesebbé nőjön. Ennek legbiztosabb útja, ha a fiatalság vallásos alapra helyezkedve, eloszlatja azt a mesterségesen szított balhiedelmet, mintha a palesztinai ifjúság elvetette volna a vallási követelményeket. Az ifjúság szerepe a cionista munkában az energia forrása és minél többen jutnak ki Palesztinába olyanok, akik a Tóra szellemében nevelkednek, annál biztosabb, hogy az újjáépítés a tradíció jegyében megy végbe. A diaszpórában pedig az érintkezés nyelvénél kell avatni azt a nyelvet, amit ez az ifjúság mindennapi imájában használ, a nagy tetszéssel fogadott beszéd után Ullmann Margit, Wohl Irén és Renner Olga „kalcser”-táncot lejtettek, Grosz Lea szavalt, Traurig Gizi énekelt, Wald Herman Boskovits zongorakiséréte mellett hegedült, majd egy egyfelvonásost adtak elő nagy sikerrel. Szünet után a Rosenberg Cecil által betanított ballet következett, majd szavaltatok, végül „Der Teufel im Restaurant” című egyfelvonásos. A műsor végén Klein tanár héber és magyar nyelven tartotta meg az egyesület avató beszédét. Az ünnepély a Hatikva hangjai mellett emelkedett hangulatban ért véget. (L. L.)

* Biztosítsuk életünket és vagyónkat a Franco-Romana Alt. Biztosító Rt.-nál. Képviselet az ország minden helységében.

— Állandó rovat. Bukarestből jelentik: A CFR vezérgétségéhez érkezett jelentések szerint Brassó és Predeal között a 3574 sz. tehervonat Felső-Temes állomásnál 11 órakeréssel kettészakadt. 11 vagon visszafelé gurult, melyeket nem lehetett megállítani. Beérkeztek az állomásra, szerencsére azonban idejében értesítették a forgalmistát, aki megtette az intézkedéseket, hogy a visszafelé rohanó 11 kocsi mellékvágányra fusson be. Az intézkedés azonban nem volt eléggé elővigyázatos és így egy tíresen álló személyvonatnak mentek neki a kocsik. A vagonokban lévő áruk teljesen tönkrementek, a kocsik pedig hasznavehetetlenné váltak. Megindították a vizsgálatot.

— Meggyorsul a berlini posta. Berlinből jelentik: Azokat a Berlinbe irányított levélküldeményeket, amelyeken a kézbesítő postahivatalt is feltüntetik, a Berlinbe menő éjszakai vonatok postakocsijain még utközben szétosztják a berlini kézbesítő hivatalok szerint és a pályaudvarokról közvetlenül juttatják el. Ezzel eléri, hogy ezeket a küldeményeket korábban kézbesítik.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik felejthetetlen drága jó Dudink sirkőaválásán megjelentek, ez uton fejezi ki köszönetét a Jakobi-család.

— Zsidó népszámlálás Palesztinában. Jeruzsálemből jelentik: A palesztinai cionista exekutive karöltve a Waad Haleumival október végén — három évvel a legutóbbi hivatalos népszámlálás után — megejteti az ország zsidóságának összeszámlálását. Azt hiszik, hogy a zsidó ipari fejlődés szempontjából értékes adatokkal gyarapodott a zsidó statisztika. Áprilisban hivatalos becslés szerint Palesztina zsidó lakossága 108.000-re ruggott, ami 1922 óta 25.000 főnyi gyarapodást jelent. Azt hiszik, hogy az új népszámlálás a bevándorlás következtében és a természetes szaporodás hozzávetőleg 140.000 főnyi zsidó lakost fog eredményezni.

— Kara Mihály kiállítás. Kara Mihály kiállítására iránt még mindig fokozott érdeklődés nyilvánul meg. Sajnos azonban, még ez a fokozott érdeklődés sincs arányban azzal a pompás és nagystílusú művészi teljesítménnyel, amelyet Kara Mihály kiállítására reprezentál. Az impériumváltozás óta nem volt kiállítás Kolozsváron, melynek hasonló gazdagságu művészi anyaga lett volna. Kara szobrai, rajzai, plakettjei nemes eredetiségükkel és belső művészi értékükkel kétségen kívül nagyobb érdeklődést érdemelnének. Amikor a gazdagok mulatságokra, üres szórakozásokra ezreket dobnak ki, illene a komoly művészetre is áldozniok.

Valódi angol szövőkülönlegességek raktáron
A. KLEPNER minden angol és francia úri szabó-
 sága, Cluj, Calea Victoriei 2 sz. (volt Eisen-
 städter-szácsüzlet)

Nagy harisnyavásár

mélyen leszállított árakkal.

Kötött harisnya min- den színben	lei	25
Flohr-harisnya minden színben	lei	53
Muszlín harisnya divat- színben	lei	69
Cérna-muszlín minden színben	lei	98
Selyemfátyol harisnyák minden színben	lei	125

BLATT

FÖTÉR IS

Divatkötve és kötöttárukkal érkező válasszal
 A legjobb harisnyák csak BLATT-nál kaphatók

és Miksának. mindenképen is, mikor az a jelzett ház is ötszáz ezer zódést a tör- megvizsgál- eredetinek dr. és Léb feljelentéssel dr. Cseke hogy az ör- perverz arra használta Miksának Duha ler lejért eladni lta. A közis- senki sem is- án spiritisztá- s.

Járnak gimnázium olidáció is

zonytalan, vagy stáriátust komoly Ennek érdeké- támogatja a g tartozó mű- ácsón impozáns Ternován kosár- a a Joint ru- amelyen újabb határozták el.

mogatásáról ndoskodik , Nagymibályon, ósón, Huszton, Ungváron, Bil- — összesen melyhez a Joint és félszázalékos ol kölcsönöket bankok 16—18 etéteket fogad- hárommillió cseh z elmúlt évek omoly konszoli- t, ami fokozni ós munka le-

milliárdosnó. éhány nappal özött halt meg liárdos bankár megállapította, matróna éhen- kának értéke dollár. őfizetéseket fel- j Kelet brassói Str. Porții 32.

efestő.

SPORT

A Haggibbor grandiózus győzelme a KAC fölött

**Haggibbor—KAC 5:2 (1:1) Reményi (3), Fahn és Rosenfeld II. a góllövők.
Rekordpublikum tápsolt a Haggibbor nagyszerű diadalának**

(Cluj-Kolozsvár, október 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap délután a kolozsvári sporttelepen ötezer főnyi rekordpublikum előtt zajlott le a lazás izgalommal várt kolozsvári futballderby a Haggibbor és a KAC csapatai között. A pályát övező hatalmas embergyűrű a robbanásig fokozódott izgalom méltó kifejezői voltak a mérkőzés fontosságának, amellyel messze kiemelkedett a bajnoki mérkőzések szürke sorából. És a Haggibbor kiváló tizenegye, a fejlődő erdélyi zsidó sport e ragyogó reprezentánsa ezuttal ismételtlen tanujelét adta kivételes tudásának és képességeinek és még talán fanatikus hívei által sem várt hatalmas gólaránnyal kényszerítette utolsó lehetőséig elkeseredetten vedekedő, minden tudását, energiáját és képességét a küzdelembe dobó ellenfelét. Grandiózus, hatalmas küzdelemnek volt tegnap tanuja a nagyszámú közönség — férfias, nemes vétekedésnek, amelynek folyamán mindkét fél a futballjáték igazi fegyvereivel igyekezett ellenfelét megadásra kényszeríteni. Ebből a kolozsvári pályán már regen nem látott, ritka élvezetet nyújtó küzdelemből a jobbik, az erősebb, a csiszoltabb technikával dolgozó Haggibbor-tizenegy került ki megérdemelt győztesként. A reneszánszát élő Haggibbor győzelme nem ért váratlanul: bétről-hétre javuló formát mutatott a csapat, győzelmet-győzelemre halmozva és újabb, a KAC fölött aratott diadala a legértékesebb láncszeme volt a győzelmek sorozatának, amellyel a Haggibbor az őszi szezon folyamán nagytudású ellenfele fölött aratva Románia legrészletesebb egyesületei közé dolgozta fel magát. A győzelem értékét csak emeli az a körülmény, hogy a KAC-ban kemény, veszélyes ellenfélre akadt a Haggibbor, amely hihetetlen lelkesedéssel és emberfeletti odaadással küzdött végig a mérkőzést. A KAC Kolozsvár legjobb csapatainak egyike, kiváló klasszisu képviselője a kolozsvári futballsportnak. Ezt a fejlett tudást végtelesen odaadással és önfeláldozással párosító, az egész mérkőzés folyamán veszélyes ellenfelnek mutatózó csapatot 5:2 arányban legyőzni: igazi Haggibbor-bravur volt!

A játék kritikája

Maga a mérkőzés egyike volt a legszebbeknek és a legizgalmasabbaknak, amelyek a kolozsvári pályán valaha is lejátszódtak. Mindkét csapat tudásának teljes arsenalját vonultatta fel ebbe a hatalmas küzdelembe, amely hevessége és gyilkos tempója ellenére is mindvégig fair tudott maradni és sohasem lépte át a szabályok szűk kereteit. A KAC hosszan előreadott labdákkal és gyors játékkal operált, míg a Haggibbor támadásait az egymást hitűnösen megértő Fahn—Farkas belső trió háromszójtékára építette fel. Míg a KAC hosszu labdái legtöbbször a jól helyezkedő háttvédek és halfok zsámányai lettek, addig a tiszta labdákkal a szemnek tetszető játékokat produkáló KAC-háttvédek nem voltak képesek a gyönyörűen kombináló Haggibbor-belsőök rohamai elé gátat emelni és azok valamennyis gólveszélyt jelentett a KAC-kapura. A mérkőzés sorsát a két csapat csatársora és fedezetsora közötti differencia, valamint a Haggibbor okozabb taktikája és főleg állóképessége döntötte el.

A mérkőzés

Már az első percben a Haggibbor támad és Fahn veszélyes labdája kevéssel a kapu fölött süvít el. Utána a nagy elánaljátzó KAC kerül frontba és néhány percig támad, anélkül azonban, hogy Rosenfeldnek dolga akadna. A 11. percben hands miatti tizenegyesből megszerzi a KAC-nak Rakitovszky a vezetést. A Haggibbor erre támadólag lép fel: Pollák szabadrugása kapu fölé kerül a 18. percben. A 24-ik percben Fahn—Farkas össszjátékából Reményi 16 méterről élesen kapura lö: Szatmári bravuros rávetéssel védi a labdát, de az erős labda kezei közül a kapuba gurul. A 39-ik percben Braun 25 méterről lött szabadrugása a felső kapufa éléről pattan vissza.

Helycsere után a Haggibbor öldöklő iramot diktál, amelynek az első 4 percben már két gól a gyümölcse. A 2. percben Fahn Rosenfeldet szök-teti, akinek jó beadását a befutó Reményi közelről menthetetlenül a sarokba lövi. Még nem ült el a tapsvihár a gól nyomán, midőn Reményi—Farkas—

Fahn vezetnek gyönyörű támadást és ennek méltó befejezésül Fahn nehéz helyzetből gyönyörű gólt lö.

3:11

A gólok után a Haggibbor enged az iramból és a KAC veszi át a támadások irányítását — a Haggibbor háttvédek azonban biztosan mentenek. A 25. percben egy előreadott labdát a Haggibbor-vedelem elnéz, Batrin kiugrik — Rosenfeld egy pillanattal késik az elvetéssel és Batrin könnyű labdája melléről a kapuba pattan. A 36. percben Fahn egy kidolgozott labdát Reményi elé passzol, aki 18 méterről hatalmas bombával küldi védhetetlenül a kapu jobb alsósarkába (4:2). A 41. percben Reményi tiszta helyzetből hajszálnyira a kapu mellé lö, a mérkőzés utolsó percében Rosenfeld ívelt labdája a felső kapu élétől a hálóba pattan, 5:2!

A játékosok

Egyénileg Reményi játéka emelkedett ki a győztes csapatból. Minden támadása veszélyt jelentett a KAC kapujára és három gól mindennél ékeesebben tanuskodik képességei mellett. Méltó partnere volt a csatársor legnagyobb taktikusa, Fahn, aki ezuttal ideális szökőkéseiivel excellált és Farkas, aki különösen a második féldőben adott izelítőt nagy technikájából. Jó volt a jobbszálen Rosenfeld II. is. A második féldőben Braun és Klein produkáltak kiválót. Rosenfeld bravurosán védett.

A KAC csapatából Rakitovszky játéka magaslott ki. Kivüle Léderer, Zsibay, Schultz, Raduch és Arnold képezték a csapat gerincét. A mérkőzést dr. Morár Teofil vezette mindkét fél teljes megelégedésére. (k. r.)

RMS—KMTE 2:0 (0:0). I. osztályu bajnoki, bíró Seliceanu. Az RMS jobban, a KMTE lelkesebben játszott. Az RMS góljait Feichinger és Baba rugták.

A CFR pálya mérkőzései körül a KKASE—Academia mérkőzés elmaradt, mivel az Academia csapata nem jelent meg.

Az U—CFR mérkőzés az I. féldő 19. percében bírói tévedés következményeképen félbeszakadt. Salvan bíró tizenegyesít itél a CFR ellen, a lövés alkalmával három CFR játékos a kapuvonalon kívül helyezkedett el, akik a rugás megtörténte után bejöttek a pályára és tovább akartak játszani. A bíró azonban pályaelhagyásnak minősítette a játéktérről való kilépést és nem engedte tovább játszani a három játékost.

Bukarest. Kinizsi—Juventus 3:1 (1:0). Az országos bajnoksapat tegnap erős küzdelem után impozáns győzelmet artott Bukarest legjobb csapata fölött. A gólokat Matek és Semmler (2) rugták. A Juventus gólját Brauchler rugta.

Nagyvárad. Törekvés—NAC 7:0 (4:0) bajnoki. A Törekvés tetszés szerint győz. Góljait Gábor (3), Török és Pless rugták, egy gól pedig öagólból származik.

Petrozsény. AMTE—UCASP 2:2 (2:0).

Külföldi eredmények:

Bécs. Hakoah—WAC 1:1. Admira—Vienna 1:0. Simmering—Rapid 3:3. WSC—Hertha 4:2. Wacker—Rudolfsbügel 3:1.

Budapest. VAC—Törekvés 2:2 (1:0).

Németország. Németország—Száje 4:0.

Raglanok

öltönyök,

gyerek-kosztümök

Neumann M.

férfi- és fiúruha-áruháza
Cluj, Piața Unirii (Főtér) 14

Telefon **4-79** Telefon

SZABÓ JENŐ

női
divatkülönlegességek
nagyáruházába Cluj

Francia selymek
délutáni és estélyi
ruhákra

**Bordürös és sima
lamék, creppek.**

Angol szövetek

**Costüm- és kabát-
anyagok sima és me-
lirozott színekben**

**Bársonyok és
velourchiffonok**
a legdivatosabb pasz-
tellszínekben

raktárraérkeztek

**Butorszövet és se-
lyembrocátok, füg-
göngyök óriási vá-
lasztékban.**

Telefon **4-79** Telefon

APROHIRDETÉSEK
Kereskedelmi utazók
Berkovicsné...

Kereskedelmi utazók

Berkovicsné... Oradea-Mare, Str. Nicolai Jorga...

Szép fiatal művelt hűgomat férhez adnám...

Intelligens zsidó lány lak... Erzsébet-ut 6. tszt.

Cséplőgarnitúrákat, lokomobilokat, cséplőket...

Amzel utoda Stern Samuel...

Oradea-Mare. Fényesen átalakított, 200 tetűkre alkalmas étterem...

Segédet keresek, nőlelt román, magyar, német nyelvtudással...

Intelligens, vallásos nő keresek 2 nagyobb gyermek és a háztartás felügyeletére...

Megnyilt Wesselényi Miklós-ut. 10. sz. alatt orth. étterem.

Zongora, pianino új vagy használt kapható. Hangolást, javítást, szállításat...

Gyakorlott, románul tudó leány állást keres kaszárházhoz vagy kiszolgáláshoz...

Az Uj Kelet könyvostályának jegyzéke. Tudomány és művészet

Table listing books and authors: Alexander Bernát: Filozofia, Balzac: Az elegáns élet fiziologiája, etc.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

OPERA ROMÁNA.

Programul săptămânal. Szerda, okt. 28. "Cavaleria Rusticana" és "Pagliacci"...

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei

Fraskita. Péntek este lesz a bemutatója Lehar Ferenc legújabb operettjének. Az összes európai, sőt amerikai színpadok is bemutatták...

Tanítónő - hatvány Lajos konferanszával. A Bródy-amléknép. Kegyeletes tanítónő kedden a magyar színházban...

Peer Gynt. A grandiózus drámai költemény olyan sikert aratott, hogy a premier óta majdnem minden előadásra nagy közönség nézi végig...

Cárnó - a jövő hét elején. A Fraskita sorozatos előadását megszakítja a Cárnó felelevenítése, melyet a színész a londoni és amerikai nagy siker kedvéért vitt másorába...

Magyar Színház heti műsora

Kedd: Tanítónő. (Ünnepi előadás Bródy Sándor emlékézetére. Bevezető előadást tart Hatvány Lajos, Szentgyörgyi István fellépésével. Napi bérlet 32. sz. B. Sorozatsz. 82.) Szerda: Peer Gynt. (Ötödészr. Bérletszünetben. Előadás megkezdésekor a nézőtérre vezető ajtókat bezárják. Sorozatsz. 83.) Csütörtök: Fanni és a cselédkérdés. (Ujdonság 6 odeszor, Poor Lili fellépésével. Bérletszünetben. Sorozatsz. 84.) Péntek: Fraskita. (Lehar operett-ujdonság előszór. Karácsonyi Ili, László Andor, Imász Aladár fellépésével. Premier bérlet 13. sz. Sorozatszám 85.) Szombat d. u. 4 óra: Vén gazember. (Harmadik ifjúsági előadás. Igen olcsó helyárrakkal. Előadó tanár: Dr. Császár Károly. Sorozatsz. 86.) Szombat este 8-kor: Fraskita. (Operettujdonság 2 odszor. Napi bérlet 33 sz. A. Sorozatsz. 87.) Vasárnap d. u. 6-kor: Kis huacut. (Operettujdonság 4-edszer. Lengyel Irén fellépésével. Leszállított helyárrakkal. Sorozatsz. 88.) Vasárnap este 8 és 3/4 kor: Fraskita. (Operett-ujdonság 3-adszor. Bérletszünetben. Sorozatszám 89.) Hétfő: Fraskita. (Operett-ujdonság 4-edszer. Napi bérlet 34. sz. B. Sorozatsz. 90.) A magyar színház előadásai minden este 8 órakor kezdődnek.

Mozgók műsora.

Select-mozgó. Kedd, szerda, csütörtök, október 27, 28 és 29. "Tell Vilmos". Monumentális filmalkítás 12 felvonásban. Főszerepben a legnagyobb német drámai művészek: Conradt Vidt, Erna Moena, Bernhard Götzke és D. Karne.

Urania-mozgó. Kedd és szerda, okt. 27 és 28. "Tom Mix kalandjai". Szenzációs kalandor-dráma az amerikai cowboyok életéről, 5 felvonás, inszenálta és írta William Fox Főszerepben Tom Mix. — Befejlesztül egy kitűnő amerikai vígjáték. Csütörtök, október 29. "Emberek és alarcok". I. rész, 6 felvonás. Szenzációs kalandor dráma. Főszerepben Harry Piel.

Apollo-mozgó. Kedd október 27. "A névtelen ember". Millók tolvaja. I. rész, 10 felvonásban. Kalandor-dráma, Seeliger Gerhard regénye után. Főszerepben Harry Liedtke. Szerda és csütörtök, október 28 és 29. "A névtelen ember". II-ik rész, 10 felvonásban. A Szahara császára.

Hölgyeim! A legújabb 300 lejtől, filc modellek bárony ujdonságok 450 lej, egyedül az IDEAL kalapszalonn, Cluj, Reg. Ferdinand 8. (Golyáruházzal szemben). Átalakít és formál 48 óra alatt.

Timişiana

Banca de credit și economii S. A. Secția Deviselor - Timişoara.

Uj Kelet könyvostályának folytatólagos jegyzéke.

Szépirodalom.

Table listing literary works: Brandes: Anatole France, Balzac: A harmincéves asszony, Bródy: A nap lovagja, Anatole France: Pártú ő angyalok, Gjellerup: A zarándok kamentita, Gárdonyi: Mai esedék, Gogoly: Tanyai esték, Hatvány Lajos: A vén korcsmáros és fia, Hajnik Miklós: Martuska boldogsága, Knut Hamsun: Lyngre szerkesztő, Holländer Felix: Truck Tamás utja I-II, Hemon: Maria Chapdalena, Herceg Ferenc: Az első fekete, Rider Haggard: Ó, Victor Hugo: Izlandi Han, Heijermans: A vörös kalóz, Höcker Oskár: Az utolsó kaland, Blasco Ibanez: Vérző Arena, Ibsen Henrik összes színművei, Select-mozgó: Tell Vilmos.

Zongorák Wirth, Hofmann, Gebr. Stingl, Partart, stb. Pianinok, ujak és használtak, részletre is. STERNBERG Oradea-Mare, Bul. R. Ford. 14.